

Postanowienie z dnia 19 października 2006 r.

III BU 2/06

Nie zachodzi wyjątkowy wypadek, o którym mowa w art. 424¹ § 2 k.p.c., jeżeli strona przed wniesieniem skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia nie wystąpiła z wnioskiem o przywrócenie terminu do złożenia skargi kasacyjnej, której nie wniosła ze względu na błędne pouczenie sądu drugiej instancji.

Sędzia SN Andrzej Wróbel.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 19 października 2006 r. sprawy z odwołania Marii M. od decyzji Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego-Oddziału Regionalnego w L. o prawo do zbiegu świadczeń, na skutek skargi odwołującej się o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 4 października 2005 r. [...]

o d r z u c i ł skargę.

U z a s a d n i e n i e

Wyrokiem z dnia 4 października 2005 r. Sąd Apelacyjny w Lublinie oddalił apelację ubezpieczonej Marii M. od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 7 lipca 2004 r., oddalającego jej odwołanie od decyzji Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w L. z dnia 5 maja 2003 r., odmawiającej ubezpieczonej prawa do emerytury rolniczej w zbiegu ze świadczeniem pracowniczym z uwagi na treść art. 108 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (jednolity tekst: Dz.U. z 1998 r. Nr 7, poz. 25 ze zm.).

W skardze o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia skarżąca zaskarżyła w całości powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego i wniosła o stwierdzenie jego niezgodności z prawem. Jako podstawę skargi pełnomocnik skarżącej wskazał naruszenie prawa materialnego, to jest art. 107 w związku z art. 108 zdanie drugie i art. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Pełnomocnik

skarżącej oświadczył, że wzruszenie przedmiotowego wyroku Sądu Apelacyjnego nie było możliwe w drodze innych środków prawnych, gdyż skarżąca została pouczona, że skarga kasacyjna w jej sprawie nie przysługuje. W wyniku wydania przedmiotowego wyroku została wyrządzona skarżącej szkoda polegająca na wypłaconiu niższego świadczenia. Zdaniem skarżącej powinna ona otrzymywać dodatek do emerytury od lutego 2003 r., to jest przez okres 43 miesięcy. Na tej podstawie skarżąca stwierdziła, iż poniosła szkodę w wysokości 12.040 zł.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 424¹ § 1 k.p.c., skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia przysługuje od prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, gdy przez jego wydanie stronie została wyrządzona szkoda, a zmiana lub uchylenie tego orzeczenia w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie było i nie jest możliwe. Przepis ten wyraża zasadę, że przesłanką dopuszczalności skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest wykorzystanie przez stronę przysługujących jej środków prawnych. Wyjątek od wskazanej zasady przewiduje art. 424¹ § 2 k.p.c., który w sytuacji, gdy strona nie skorzystała z przysługujących jej środków prawnych, dopuszczalność skargi uzależnia od kumulatywnego spełnienia dwóch przesłanek: istnienia wyjątkowego wypadku oraz występowania niezgodności z prawem o kwalifikowanym charakterze, wynikającym z naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego lub konstytucyjnych wolności albo praw człowieka i obywatela. W przedmiotowej sprawie wyjątkowy wypadek, o którym mowa w art. 424¹ § 2 k.p.c., nie występuje.

Poddając analizie okoliczności nieskorzystania przez skarżącą z przysługującego jej środka zaskarżenia w postaci skargi kasacyjnej, należy podkreślić, że faktycznie została ona - z niezrozumiałych dla Sądu Najwyższego powodów - powiadomiona, że od wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 4 października 2005 r. skarga kasacyjna nie przysługuje. Skarżąca występowała w postępowaniu przed sądem pierwszej i drugiej instancji samodzielnie. O braku możliwości wniesienia skargi kasacyjnej została pouczona przez przewodniczącego składu orzekającego na rozprawie apelacyjnej. Skarżąca mimo to wniosła o doręczenie jej pisemnego uzasad-

nienia wyroku. Takie samo pouczenie zostało umieszczone na zwrotnym poświadczeniu odbioru.

Sąd Najwyższy podtrzymuje stanowisko wyrażone w postanowieniu z dnia 2 lutego 2006 r., I CNP 4/06, zgodnie z którym istnienie sytuacji wyjątkowej w rozumieniu art. 424¹ § 2 k.p.c. może wchodzić w rachubę, gdy strona nie skorzystała z przysługującego jej środka zaskarżenia z powodu uzyskania błędnej informacji od pracownika sądu. Jednakże, pomimo wskazanych powyżej uchybień, nieskorzystanie przez skarżącą z przysługującego jej prawa do wniesienia kasacji od orzeczenia sądu drugiej instancji nie nastąpiło w okolicznościach, które można by zakwalifikować jako wyjątkowy wypadek w rozumieniu art. 424¹ § 2 k.p.c. Skarżąca, reprezentowana przez fachowego pełnomocnika, nie złożyła bowiem wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej, mimo iż w świetle przedstawionych powyżej okoliczności stanu faktycznego wniosek taki - jak się wydaje - powinien zostać rozpoznany pozytywnie. Dopiero w przypadku odmowy przywrócenia terminu do wniesienia skargi kasacyjnej można by mówić o wykorzystaniu przez stronę wszystkich przysługujących jej środków prawnych zgodnie z art. 424¹ § 1 k.p.c. (postanowienie SN z dnia 2 lutego 2006 r., I CNP 4/06)

W myśl art. 424⁸ § 2 *in fine* k.p.c. skarga podlega odrzuceniu, jeżeli nie zachodzi wyjątek, o którym mowa w art. 424¹ § 2. Wypełniając dyspozycję tego przepisu, Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji.

=====